

text: Ivana Pustějovská
foto: European Council

absolvent

Martin Povejšil: Mám rád výzvy

Santiago de Chile, Madrid, Brusel. Tam všude byl nebo ještě je „doma“. Tam všude ho přivedla služba pro vlast. Martin Povejšil, velvyslanec, vedoucí Stálého zastoupení České republiky při Evropské unii. Překladatel, diplomat a také absolvent Univerzity Palackého.

Rodilý Pražák se dostal na Moravu shodou okolností. Když chtěl po maturitě v roce 1980 pokračovat ve studiu na Univerzitě Karlově, nepřijali ho. „Hledal jsem nějakou alternativu obživy. Část roku, přes léto, jsem dělal v kladenských železárnách a pak jsem nastoupil do Klementina jako knihovník,“ vzpomíná. Čas ale nepromarnil – na pražské jazykovce intenzivně studoval angličtinu a složil z ní i státnice. „A protože mi v Praze dali jasně najevo, že ani v budoucnu nemám šanci se do školy dostat, tak jsem se přihlásil do Olomouce,“ vysvětluje svou cestu z Prahy.

Talent na jazyky

V Olomouci nastoupil na filozofickou fakultu a zvolil moderní filologii – angličtinu a španělštinu. „Můj otec byl germanista, takže jsem vyrůstal v kontaktu s vícejazyčným prostředím. U nás doma se neposlou-

chala tehdejší rozhlasová stanice Hvězda. Když jsme vstali, vždycky se poslouchaly rakouské nebo německé zprávy. Navíc se ukázalo, že mě učení jazyků nestojí nějaké výrazné úsilí,“ říká diplomat, v jehož oficiálním životopisu najdeme v rubrice jazyky – angličtinu, španělštinu, němčinu, ruštinu a francouzštinu.

Po absolvování studia se opakovala stejná situace jako s jeho (ne)přijetím na školu. Tentokrát ho nechtěl nikdo zaměstnat. „Byl jsem na tom docela mizerně. Už jsem měl rodinu, dítě a před sebou ještě povinnou vojnu. Nikdo mě na těch pár měsíců nechtěl vzít do práce. Byl jsem nezaměstnatelný. A to jsem byl ochotný nastoupit třeba do modřanského cukrovaru,“ vzpomíná na podivnou dobu na konci osmdesátých let. Nakonec si ale poradil. „Začal jsem se živit překlady. U překládání a tlumočení jsem už pak zůstal i po návratu z vojny.“ →

Už není třeba se stydět za svou zemi

Změny roku 1989 ho zastihly velmi dobře jazykově vybaveného a především připraveného zkusit nové věci. Rozeslal plno motivačních dopisů a nabídl své schopnosti. Jedním z adresátů bylo i Ministerstvo zahraničí. „Najednou v roce 1990 nastal okamžik, kdy jsem dostal ze všech míst odpovědi, že o mě mají zájem.“ Přišla chvíle zásadního rozhodnutí. „Étos té doby mě zmohl do té míry, že jsem si řekl: To je poprvé, kdy se za svou zemi nemusíš stydět a kdy pro ni můžeš něco smysluplného udělat. A tak jsem šel na konkurz do Černínského paláce. Vybrali nás dva: mě a dnešního ministra obrany Martina Stropnického. Byli jsme první dva, kteří nebyli taženi elitou Občanského fóra a vstoupili do služeb tehdejší československé zahraniční služby,“ rekapituluje zlomový okamžik své kariéry.

V roce 1991 Martin Povejšil nastoupil na ministerstvo, tehdy ještě společného československého státu, později přešel na ministerstvo České republiky. Postupně řídil různé odbory a sekce se zaměřením na Asii, Afriku a především Latinskou Ameriku. „Vztahy s Latinskou Amerikou byly tehdy neutrální. Stejně jako všechny vztahy byly poznamenány komunistickým dědictvím a bylo potřeba je rychle napravit. Soustředili jsme se tehdy na dvě témata. Tím prvním byla Kuba a očekávaný vývoj na ní. Druhým pak Chile, kde docházelo k poměrně zásadnímu demokratickému vývoji. Vytipovali jsme je jako jednu ze zemí, z nichž je mož-

né čerpat transformační zkušenosti. Už několik let tam běžely ekonomické reformy a mohli jsme se inspirovat, jak má fungovat penzijní nebo zdravotní systém.“

Dočasnost je inspirující

Když pak v půlce devadesátých let dostal nabídku, aby se stal velvyslancem, vybral si – Chile. Po pár letech se vrátil a pomohl vyjednat vstup naší země do Evropské unie. Pak přišla další mise – reprezentovat zemi ve Španělsku a Andoře. Odtud pak zpět do Prahy, několik let se na ministerstvu věnoval bezpečnostním záležitostem a multilaterální diplomacii. V roce 2009 se stal naším velvyslancem při NATO. Zatím poslední změna ho potkala v roce 2012. Vede naše stálé zastoupení při Evropské unii.

„Musíte mít cit pro realitu, pro to, co země, kterou zastupujete, potřebuje a co může. Musíte vidět věci v širším zahraničně politickém kontextu a vnímat, jaké má země v daném teritoriu reálné možnosti. Tedy ani ji nepřeceňovat, ani ji nepodceňovat. Nesmíte se ani bát vstupovat do neznámého terénu a navazovat v něm kontakty. Je potřeba také jasně vědět, co jsou základní osy, které tvoří náplň vaší práce, aby mělo to snažení nějaký směr a smysl. Je to profese docela složitá, protože v okamžiku, kdy ztratíte kontakt s realitou, tak se vydáváte na tenký led a hrozí, že táhnete tu káru jiným směrem, než ona směřuje. Buď to vede k vaší frustraci, anebo ke ztrátě vašeho místa v celém systému zahraniční služby,“ shrnuje své zkušenosti Martin Po-

vejšil. Dodává ale, že on měl v kariéře štěstí. „Dařilo se mi jít od periferie zahraniční politiky směrem do jejího centra. Myslím, že je to správný kariérní postup.“

Když má vysvětlit, proč stále působí v diplomacii a nevyužil své zkušenosti a kontakty třeba jako lobbista, odpoví dá stejně jako na otázku, proč před lety do služeb země vstoupil. „Souvisí to s loajalitou vůči zemi. Do zahraniční služby jsem se dal z přesvědčení, že ta práce má smysl. Na tom se nic nezměnilo, myslím si to stále.“ Motivuje ho ale nejen stoupání po kariérním žebříčku. „Mě na této práci neuvěřitelně baví, až provokuje to, jak je každé umístění dočasné. Ta časová omezenost vás nutí se posouvat stále dál – učit se nové věci, překonávat další překážky. Ve výsledku je to nesmírně inspirativní práce, která vás stále udržuje v nějakém rytmu.“ Aby to všechno vydržel, potřebuje i relaxovat a mít dobré zázemí. „Času sice není moc, ale pořád se snažím číst i něco jiného než jen úřední papíry a trochu sportovat. Ale nemohl bych to dělat bez velké opory, kterou mám v rodině a v dětech.“ O budoucnosti mluví diplomaticky. „V mé profesi nemá smysl plánovat budoucnost. Těch proměnných, které ji budou spouliovnívat, je celá řada. Je ale dobré být připraven na nové výzvy. A až přijdou, pak je zvládnout.“

S Martinem Povejšilem se můžete setkat na Univerzitě Palackého 7. dubna v rámci cyklu přednášek úspěšných absolventů UPSolvent.

Martin Povejšil (*1961)

Velvyslanec. Vystudoval moderní filologii na UP. V roce 1990 vstoupil do služeb tehdejší československé diplomacie. Během své kariéry zastával řadu seniorních postů na československém a později i na českém ministerstvu zahraničních věcí i na zastupitelských úřadech v zahraničí. V současné době je vedoucím Stálého zastoupení ČR při Evropské unii.

Velvyslanec Martin Povejšil s předsedou vlády ČR Bohuslavem Sobotkou na jednání s předsedou Evropské rady Donaldem Tuskiem.